

บทที่ 4

กรณีศึกษา

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

จากการไปศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน เป้าหมาย 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 โรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 1(ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.5) ผลการศึกษา ข้อสรุปได้ดังนี้

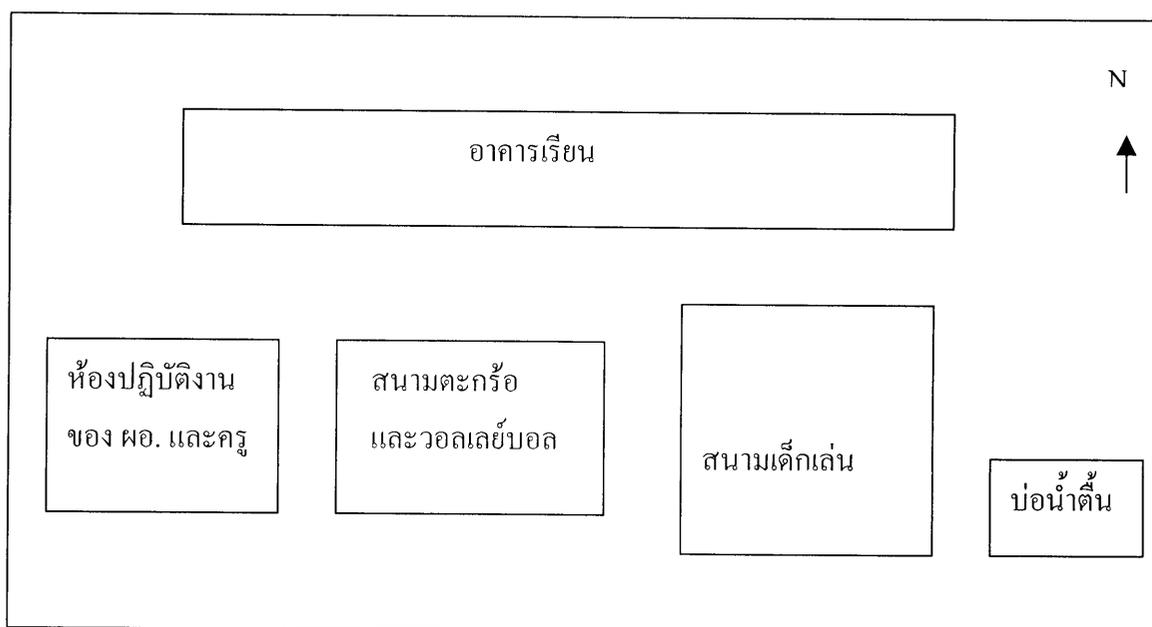
4.1 ผลการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมสมบูรณ์บ้านโพน

บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านโพนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของบ้านโพน อำเภอโพนโฮง จังหวัดเวียงจันทน์ ประเทศลาว ตั้งเมื่อปี พ.ศ 2501 มีเนื้อที่ทั้งหมด 4,250 ตารางวา เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นประถม ปีที่ 5 โรงเรียนประกอบด้วย ห้องปฏิบัติการ 1 หลัง อาคารเรียน 1 หลัง มี 3 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 63 คน มีครูประจำการ 4 คน เขตบริการของโรงเรียนมี 1 หมู่บ้าน คือบ้านโพน อำเภอโพนโฮง จังหวัดเวียงจันทน์ อาชีพของประชาชน ส่วนมากทำการเกษตรกรรม และทำการหัตถกรรมเกี่ยวกับหวายเป็นอาชีพเสริม เป็นบ้านตัวอย่าง ทางด้านวัฒนธรรมของอำเภอด้วย

สภาพแวดล้อมรอบๆโรงเรียนเป็นชนบทเกษตรกรรม มีอาคารเรียนถาวรพื้นที่ราบและสูงน้ำไม่ท่วม ถนนเข้าสู่โรงเรียนมีความสะดวกดี

ผลงานของโรงเรียน ปี 2546 เป็นโรงเรียนที่ถูกคัดเลือกให้เข้าร่วมการประชุมผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด ปี 2547 ได้รับรางวัลผู้บริหารดีเด่นทางด้านวิชาการระดับอำเภอ

ภาพที่ 3 แผนผังการใช้อาคารเรียนบ้านโพน

วิสัยทัศน์

นักเรียนโรงเรียนบ้านโพนทุกคนมีโอกาสเข้าเรียนและเรียนรู้ให้มีคุณภาพตาม 5 จุดหมายในการสร้างเด็กในโรงเรียนสามัญที่กระทรวงศึกษาได้กำหนดไว้

พันธกิจ

1. จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดกระบวนการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม และได้เรียนรู้จากชุมชน

เป้าประสงค์

ภายในปีการศึกษา 2549 โรงเรียนมีเป้าประสงค์ดังนี้

1. นักเรียนในเขตบริการต้องได้เข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
2. สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. นักเรียนทุกชั้นเรียนต้องได้เรียนให้จบหลักสูตรและสามารถสอบเลื่อนชั้นได้ถึง 85%

สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียน

1. สภาพการศึกษาปัญหาและความต้องการ

โรงเรียนขนาดเล็กได้ดำเนินการศึกษาปัญหาร่วมกับครูในโรงเรียนจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน การสอนของครูและการสรุปรายงานประจำปีการศึกษาที่ผ่านมาด้วยการจัดประชุมครูในโรงเรียนเมื่อเปิดภาคการศึกษาใหม่ใช้เวลาครึ่งวันเพื่อหาจุดบกพร่องสาเหตุ

และความต้องการในการนิเทศภายในของโรงเรียนดังกล่าวให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน ดังนี้

“ในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการดิฉันได้มีการจัดประชุมในเดือนแรกของภาคต้นการศึกษา(กันยายน) เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาสาเหตุข้อบกพร่องของครูแต่ละคน และให้โอกาสครูเสนอความต้องการของตนต่อที่ประชุมอีกด้วย” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ผมในฐานะผู้รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียนได้นำผลการเรียนของนักเรียนในปีผ่านมารายงานต่อที่ประชุมเพื่อปรึกษาหาหรือหาสาเหตุและความต้องการที่จะดำเนินการนิเทศต่อไป” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ดิฉันมีโอกาสประกอบความคิดเห็นในการศึกษาปัญหาและความต้องการของตนต่อที่ประชุม” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

สภาพการวางแผนการนิเทศ

โรงเรียนขนาดเล็กได้มีการวางแผนการนิเทศร่วมกันระหว่างบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งจะมีการประชุมครูในโรงเรียนอีกครั้งหนึ่งภายหลังจากที่รู้ปัญหาและความต้องการที่จะต้องดำเนินการนิเทศแล้วได้ร่วมกันวางแผนประจำปีเกี่ยวกับ การนิเทศการสอน การสร้างเครื่องมือ การนิเทศ กำหนดกิจกรรม เวลา ผู้เข้าร่วมการนิเทศตลอดถึงงบประมาณรับใช้ในการนิเทศด้วย ได้อ่านแผนการให้ที่ประชุมรับทราบ และสร้างแผนภูมิตารางการนิเทศไว้ ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอนบางประเด็น ดังนี้

“ภายหลังจากทราบปัญหาและสิ่งที่ต้องการจะดำเนินการนิเทศแล้ว ดิฉันได้เรียกประชุมครูอีกครั้งหนึ่งการประชุมนี้ได้จัดขึ้นในช่วงท้ายของเดือนกันยายนเพื่อทำการวางแผนการนิเทศร่วมกันว่าจะนิเทศอะไรกับครูคนไหนเมื่อไรและนิเทศในรูปแบบไหนอย่างนี้เป็นต้น” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“พวกเราได้กำหนดจุดประสงค์ กิจกรรม เวลาสถานที่และผู้ที่จะเข้าร่วมการนิเทศพร้อมสร้างแผนการนิเทศที่มีความเป็นเอกภาพร่วมกัน แล้วผมก็เป็นคนอ่านให้ที่ประชุมรับทราบ” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ดิฉันได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการวางแผนและการสร้างเครื่องมือการนิเทศร่วมกัน โดยเฉพาะการกำหนดกิจกรรมที่จะต้องนิเทศเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของตนที่มีอยู่” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

สภาพการปฏิบัติการนิเทศ

การปฏิบัติการนิเทศในโรงเรียนขนาดเล็กได้ดำเนินตามแผนที่กำหนดไว้ บรรยากาศ การนิเทศดีมีความจริงใจให้ความร่วมมือช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเป็นแบบกันเอง โดยวิธีการและรูปแบบ ดังนี้ การเข้าเยี่ยมชั้นเรียนของครูเดือนละครั้ง การจัดฝึกรอบรมด้านวิชาการ การสังเกตการสอนของครูโดยที่ไม่ให้ครูรู้จักว่ามีคนอื่นกำลังสังเกตการสอนของตนอยู่แนะนำครูผู้สอนเป็นรายบุคคลตามปัญหาของครูผู้สอนแต่ละคน ให้โอกาสครูได้นิเทศกันเองเป็นบางเวลา ใช้แบบบันทึกในการนิเทศ ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“มีหลายรูปแบบและหลายวิธีที่ดิฉันได้ปฏิบัติการนิเทศร่วมกับครู โดยปรกติก็เข้าเยี่ยมชั้นเรียนของครูเดือนละครั้งพร้อมแนะนำเป็นบุคคล ให้โอกาสแก่ครูผู้สอนได้นิเทศกันเอง แต่บางครั้งดิฉันก็ใช้วิธีเดินเลียบอาคารเรียนเพื่อสังเกตการสอนของครูโดยไม่ให้ครูรู้สึกตัวว่ากำลังมีคนอื่นสังเกตการสอนของเขาอยู่” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ผมได้จัดการฝึกรอบรมด้านวิชาการให้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียน โดยเฉพาะวิธีการสอนแบบบูรณาการ การสอนห้องเรียนที่บูรเรียนร่วมกันและการผลิตอุปกรณ์การเรียนการสอน” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการมาเยี่ยมชั้นเรียนของผมเดือนละครั้ง ท่านให้โอกาสผมปรึกษาหารือ ถามและให้คำแนะนำอย่างเป็นกันเองมีแบบบันทึกการนิเทศทุกครั้งและท่านยังได้บันทึกไว้ในแผนการสอนของผมด้วย” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

สภาพการประเมินผลการนิเทศ

การประเมินผลการนิเทศของโรงเรียนขนาดเล็กได้มีการดำเนินไปทุกกระบวนการของการนิเทศ ด้วยการบันทึก การสังเกตการเปลี่ยนแปลงการสอนของครูและดูจากผลการเรียนของนักเรียนเมื่อสำเร็จการนิเทศในท้ายปีการศึกษาก็ได้นำเอาสิ่งที่ประเมินทั้งหมดมาสรุปพร้อมกันอีกครั้งหนึ่งพร้อมเขียนรายงานให้สำนักงานศึกษาประจำอำเภออีกด้วย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันได้บันทึกในทุกกระบวนการของการนิเทศเพื่อนำเป็นข้อมูลให้แก่การประเมินผลการนิเทศ พร้อมการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่างของครูตามการแนะนำที่เขียนไว้แบบบันทึกการนิเทศในเมื่อก่อน เมื่อสำเร็จการนิเทศแล้วได้ร่วมกับครูประเมินและสรุปการนิเทศพร้อมรายงานให้ศึกษาอำเภอทราบ” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ผมได้ประเมินผลการนิเทศจากตัวนักเรียนด้วยการถามปากเปล่าในชั้นเรียน การทดสอบข้อเขียนนักเรียนและรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้อำนวยการทราบเป็นแต่ละเดือนและเมื่อสิ้นภาคเรียน” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน

ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาเกี่ยวกับ วิธีการดำเนินงาน การนำแหล่งข้อมูลมาวิเคราะห์ ศึกษาหาจุดแข็ง จุดบกพร่อง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรค ต่อโรงเรียน ดังคำให้ สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉัน ได้มีการจัดประชุม เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาสาเหตุข้อบกพร่องและ ให้โอกาสครูเสนอความต้องการของตน แต่การศึกษาหาจุดเด่น จุดด้อย สิ่งที่มีความสะดวกและ เป็นอุปสรรคในการนิเทศยังดำเนินเป็นแบบรวมๆ ไม่มีรูปแบบวิธีการและหลักการที่จะนำมาปฏิบัติ ได้เป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ผมได้นำเอาข้อมูลบางด้านมาศึกษาในที่ประชุม เช่น ผลการเรียนของนักเรียน ผลการ ปฏิบัติการนิเทศในปีที่ผ่านมา” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ โรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการวางแผนการนิเทศ

การวางแผนการนิเทศของโรงเรียนขนาดเล็กได้ดำเนินการร่วมกันระหว่างบุคลากรที่อยู่ใน โรงเรียนทั้งหมดแต่การประกอบคำคิดเห็นของครูเพื่อสร้างแผนให้สมบูรณ์นั้นยังไม่ชัดเจนมี กิจกรรมที่เหมือนกันในแต่ละปี แผนปฏิบัติการนิเทศมีรูปแบบเหมือนเดิมด้วยเนื่องจากว่า จำนวน บุคลากรมีน้อยและยังไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมในการวางแผนมาก่อน ดังคำสัมภาษณ์ของ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอนบางประเด็น ดังนี้

“ในการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกันดิฉันสังเกตได้ว่าการมีความคิดเห็นของครูเพื่อวางแผน ยังไม่มีแนวความคิดใหม่เพื่อช่วยในการวางแผนให้สมบูรณ์ขึ้น” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ในการวางแผนการนิเทศผมเห็นว่าบุคลากรเรามีน้อยแถมยังขาดประสบการณ์ในด้าน การวางแผนทำให้แผนการนิเทศยังมีรูปแบบเหมือนเดิมในแต่ละปี” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ โรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ดิฉันไม่เคยฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนมาก่อนเมื่อวางแผนนิเทศร่วมกันจึงไม่กล้าพอที่ จะมีความคิดเห็นหากิจกรรมหรือหาสิ่งแปลกใหม่มากำหนดเป็นกิจกรรมการนิเทศ” (สัมภาษณ์ ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศ

โรงเรียนขนาดเล็กได้ปฏิบัติการนิเทศด้วยบรรยากาศการนิเทศดีมีความจริงใจช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเป็นกันเอง แต่กิจกรรม การนิเทศยังไม่หลากหลาย ตำราเรียนของนักเรียนไม่เพียงพอ อุปกรณ์การสอนของครูยังมีน้อย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการระหว่างครูด้วยกันก็ยังไม่กว้างพอ เนื่องด้วยว่าในปีการศึกษานี้

จำนวนครุมน้อยแถมยังขุบห้องเรียนร่วมกันถึง 4 ชั้น (ป.1+ป.2)และ(ป.3+ป.4) ครูอีก 1 คน ยังไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบใหม่(แบบบูรณาการ) ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน ดังนี้

“ถึงแม้ว่าดิฉันได้เข้าเยี่ยมชั้นเรียนของครูเดือนละครั้งพร้อมแนะนำเป็นบุคคลก็ตาม แต่ก็ยังเป็นปัญหาสำหรับครูบางคนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบใหม่มาก่อน” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ในการสอนแบบใหม่หรือการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผมยังไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนบูรณาการมาก่อน ตำราเรียนของนักเรียนก็มีน้อยไม่เพียงพอเห็นว่าเป็นปัญหาสำหรับผมที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการสอนแบบใหม่ในเวลานี้นะครับ” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการประเมินผลการนิเทศ

จากการศึกษาพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กได้มีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศทุกระบวนการของการนิเทศ และประเมินผลร่วมกัน แต่การนำใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินผลยังไม่พอที่จะสามารถวัดได้ถึงผลสัมฤทธิ์ วิเคราะห์ให้รู้ถึงสาเหตุที่แท้จริงของการนิเทศได้ การนำผลการนิเทศไปพัฒนาการเรียนการสอนยังอยู่ในปัญหาเดิม เนื่องด้วยว่าการประเมินผลเพียงแต่ประเมินจากข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ยังไม่มีแบบฟอร์มที่มีบรรณานุกรมตัวชี้วัดและเกณฑ์การวัดที่ชัดเจน ครูทั้งหมดก็ยังไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศ ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน ดังนี้

“ในการประเมินผลการนิเทศดิฉันได้ศึกษาหาข้อมูลมาประเมินในภาพรวม ความรู้และประสบการณ์ของดิฉันในเรื่องนี้ยังไม่พอที่จะกำหนดและสร้างแบบฟอร์มที่สามารถวัดและประเมินผลการนิเทศได้อย่างชัดเจน” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ผมและครูทุกคนในโรงเรียนยังไม่มีความรู้และประสบการณ์ที่จะประเมินและวิเคราะห์ให้เห็นถึงผลที่ได้รับและสาเหตุจุดบกพร่องที่แท้จริงของการนิเทศ” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน

ความต้องการเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการเกี่ยวกับ วิธีการดำเนิน การนำแหล่งข้อมูลมาศึกษาหาจุดแข็ง จุดบกพร่อง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรค ต่อโรงเรียน เพื่อจะได้จัดเรียงปัญหาและนำเอาปัญหาที่สำคัญมาสร้างแผนการในการนิเทศให้เหมาะสม ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันพยายามและสร้างเงื่อนไขให้แก่บุคลากรในโรงเรียนได้มีโอกาสเข้าฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการศึกษาหาจุดแข็งจุดอ่อน สิ่งอำนวยความสะดวก และอุปสรรคในการนิเทศ เพื่อจะมีความรู้ในเรื่องนี้ด้วย” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ผมและครูในโรงเรียนมีความต้องการอยากเข้าร่วมการฝึกอบรมในเรื่องนี้เพื่อจะรู้วิธีการในการศึกษาปัญหาของโรงเรียนได้ดีขึ้น” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการวางแผนการนิเทศ

บุคลากรในโรงเรียนมีความต้องการที่มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการนิเทศ ต้องการให้โรงเรียนมีแผนปฏิบัติการนิเทศที่มีกิจกรรมหลายรูปแบบเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ โดยการมีส่วนร่วมจากบุคลากรภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันอยากให้บุคลากรภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาเข้ามา มีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกันเพื่อจะได้แผนที่มีความเหมาะสมเป็นที่ยอมรับและสามารถปฏิบัติให้ได้ตามเป้าประสงค์ในระดับดี” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ในการวางแผนการนิเทศผมคิดว่าพวกเราต้องมีแผนที่มีกิจกรรมหลายรูปแบบเหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของครูแต่ละคน” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการปฏิบัติการนิเทศ

บุคลากรในโรงเรียนมีความต้องการให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินไปอย่างเป็นปกติและมีหลากหลายกิจกรรมการนิเทศเพื่อว่าจะได้พัฒนาครูให้กลายเป็นครูมืออาชีพและพร้อมที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพดีขึ้น พร้อมให้รัฐบาลช่วยงบประมาณให้โรงเรียนประดมตามนโยบาย ที่ว่าภาคประดมแบบบังคับ ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันและครูทุกคนมีความต้องการและจำเป็นอย่างยิ่งที่มีการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อจะได้ช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการให้มีความก้าวหน้าขึ้น แต่งบประมาณที่รัฐตอบสนองมีน้อยไม่เพียงพอตามความต้องการ” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ถึงแม้ว่าโรงเรียนเรามีครูน้อยและขาดประสบการณ์ แต่ผมก็หวังและตั้งใจพัฒนาความรู้ในวิชาชีพของตนให้ดีขึ้นด้วยการปฏิบัติการนิเทศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยเฉพาะวิธีการสอนแบบบูรณาการ การผลิตอุปกรณ์การเรียนการสอน” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการประเมินผลการนิเทศ

โรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการอยากเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศเพื่อจะได้มาดำเนินการประเมินผลให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันมีความต้องการอยากเข้าร่วมการฝึกอบรมเฉพาะด้านในการประเมินผลการนิเทศ เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในโรงเรียนของดิฉัน” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 14 ธันวาคม 2548)

“ผมคิดว่าควรจะมีการประเมินผลการนิเทศให้ชัดเจน ทราบถึงผลที่ได้รับ ปัญหาที่จะได้นำมาพิจารณาหาแนวแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

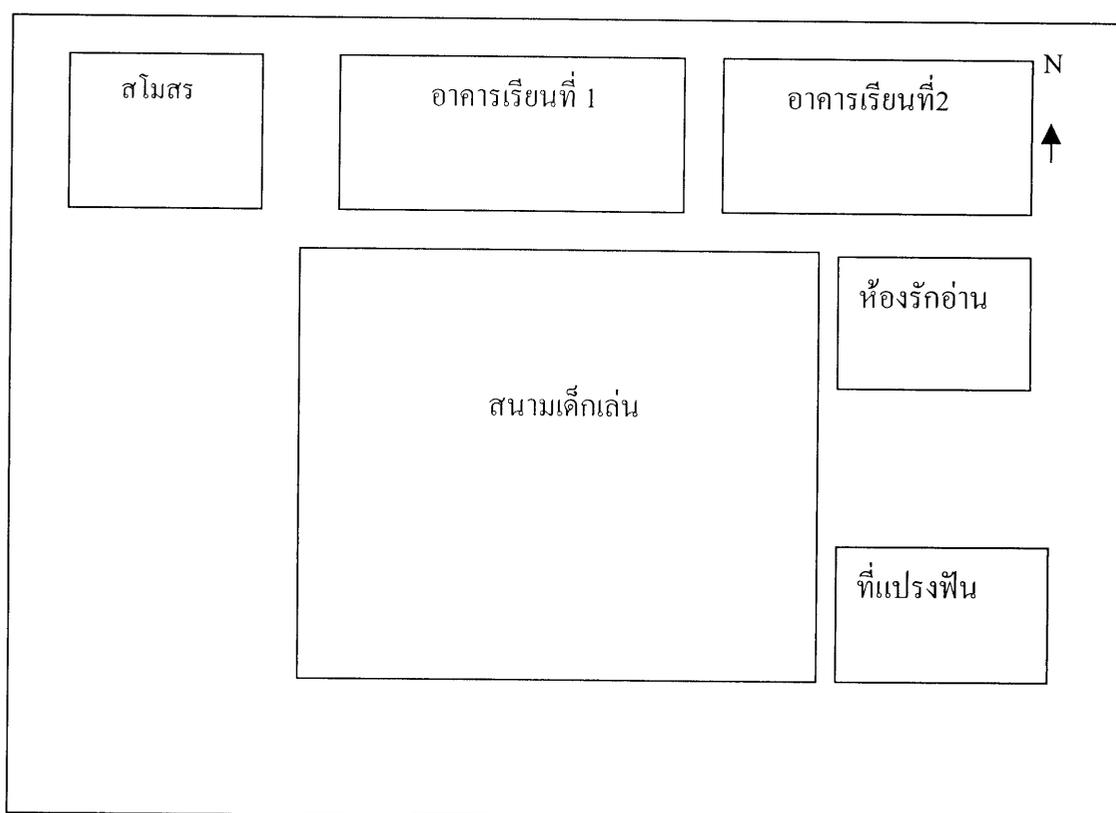
4.2 ผลการศึกษาโรงเรียนขนาดกลาง : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมสมบูรณ์บ้านโพธิ์โรง

บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านโพธิ์โฮงเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ริมถนนเลขที่ 13 เหนือ (เวียงจันทน์-หลวงพระบาง) ทางทิศเหนือของบ้านน้ำลินอำเภอบ้านโฮง จังหวัดเวียงจันทน์ ที่ประเทศลาว หลักกิโลที่ 69 ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2489 มีเนื้อที่ทั้งหมด 4,452 ตารางวา เปิดทำการเรียนการสอน ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นประถม ปีที่ 5 มีห้องปฏิบัติการของครูและผู้อำนวยการ 1 หลัง ห้องอ่านหนังสือของเด็ก (ห้องชักอ่าน) 1 หลัง อาคารเรียน 2 หลัง มี 10 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 282 คน มีครูประจำการ 12 คน และครูสัญญาจ้าง 1 คน หมู่บ้านที่ใช้เป็นเขตบริการมี 4 หมู่บ้าน คือบ้านโพธิ์ บ้านโพธิ์คำบ้านห้วยปุงและบ้านน้ำลินเป็นหมู่บ้านเทศบาลของอำเภอมีสำนักงานและที่ทำงานของ ผู้บริหารระดับอำเภอตั้งอยู่ อาชีพของประชาชนแตกต่างกัน ส่วนมากทำการค้าขาย การเกษตรกรรม และทอผ้าเป็นอาชีพเสริม

สภาพแวดล้อมรอบๆโรงเรียนเป็นเทศบาลของอำเภอบ้านโฮง มีอาคารเรียนถาวรพื้นที่ราบและสูงน้ำไม่ท่วม

ผลงานของโรงเรียน ปี 2545 เป็นโรงเรียนที่ถูกคัดเลือกให้เข้าร่วมการประชุมผู้บริหารการศึกษาทั่วจังหวัดเวียงจันทน์ ได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่นรอบด้านระดับจังหวัดและถูกประกาศเป็นโรงเรียนแบบอย่างของจังหวัดเวียงจันทน์ปี 2546 ได้ถูกประกาศเป็นโรงเรียนปอดบุญหรือจากกระทรวงศึกษาธิการ 2547 ถูกรับรองเป็นโรงเรียนใจกลางกลุ่มที่ดีเด่นในระดับประเทศ ได้รับทุนการฝึกอบรมครูทั้งหมดที่ประเทศไทยปีละ 2 ครั้ง ในปัจจุบันมี 5 โครงการที่องค์กรจัดตั้งสากลกำลังดำเนินการอยู่ เช่น โครงการกลุ่มโรงเรียน โครงการปากและฟัน โครงการความเสมอภาคหญิง-ชาย โครงการประชากรศึกษา โครงการแม่กาฝากในลำไส้

ภาพที่ 4 แผนผังการใช้อาคารเรียนบ้านโพหนอง

วิสัยทัศน์

สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผลิตอุปกรณ์สอนเน้นนักเรียนเป็นใจกลางประสานงานกับชุมชน

พันธกิจ

ศึกษาอบรมแนวคิด คุณสมบัติให้แก่ครูและนักเรียนให้รู้จักการเรียนและรู้จักสามัคคี

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีอุปกรณ์หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สร้างทุกเงื่อนไขให้เด็กได้เรียนรู้จากชุมชน

เป้าประสงค์

ภายในปีการศึกษา 2549 โรงเรียนมีเป้าประสงค์ดังนี้

นักเรียนภายในโรงเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคม

สร้างโรงเรียนให้กลายเป็นโรงเรียนชุมชนเพื่อเด็กอย่างสมบูรณ์

นักเรียนชั้น ป.1 – ป.4 ต้องสอบเลื่อนชั้นได้ถึง 90% และ ป.5 สอบจบชั้นให้ได้ 95%

สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียน

สภาพการศึกษาปัญหาและความต้องการ

โรงเรียนขนาดกลางได้ดำเนินการศึกษาปัญหาความต้องการของโรงเรียนด้วยการจัดประชุมร่วมสภาโรงเรียนในท้ายสัปดาห์แรกเมื่อเปิดภาคเรียนใหม่ใช้เวลาครึ่งวัน ด้วยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารผลการปฏิบัติการนิเทศ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในปีที่ผ่านมาและประเด็นสิ่งที่ครูมีความต้องการในการนิเทศเพื่อหาจุดบกพร่องสาเหตุและปัญหาในการนิเทศภายในของโรงเรียนพร้อม จัดเรียงปัญหาและความต้องการของครูเป็นลำดับ โดยมีคณะกรรมการดำเนินการด้วย คำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“โรงเรียนของดิฉัน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดประชุมสภาโรงเรียนใน สัปดาห์แรกของภาคต้นการศึกษา ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาสาเหตุข้อบกพร่องและเสนอ ความต้องการของตน เมื่อรู้ปัญหาสิ่งที่ต้องการแล้วก็ได้จัดเรียงปัญหาความต้องการของครูตาม ลำดับ” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ภายหลังเมื่อเปิดภาคเรียนใหม่ผมได้เตรียมเอกสารเกี่ยวกับวิชาการ โดยเฉพาะผลการ ปฏิบัติการนิเทศ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในปีที่ผ่านมาเพื่อรายงานต่อการประชุมสภาโรงเรียน” (สัมภาษณ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ดิฉันได้และครูภายในโรงเรียนได้ร่วมกันประกอบความคิดเห็นในการศึกษาหาสาเหตุปัญหา และเสนอสิ่งที่มีความต้องการของตนต่อที่ประชุม”(สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

ภาพการวางแผนการนิเทศ

โรงเรียนขนาดกลางได้มีการจัดทำแผนประจำปีเกี่ยวกับการนิเทศร่วมกันระหว่างบุคลากร ภายนอกผู้ที่มีความรับผิดชอบในสภาพของโรงเรียนและครูที่อยู่ในโรงเรียนทั้งหมด ด้วยการ ประชุมในช่วงระยะอาทิตย์ที่ 4 ของเดือนกันยายน คณะกรรมการได้นำเอาปัญหา และความต้องการ ที่ถูกจัดเรียงไว้มาศึกษาสอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อจัดทำแผนร่วม กันเกี่ยวกับการนิเทศการสอน การสร้างเครื่องมือการนิเทศ กำหนดกิจกรรม เวลา ผู้เข้าร่วมการ นิเทศตลอดถึงงบประมาณรับใช้ในการนิเทศ สร้างแผนภูมิตารางการนิเทศไว้ เมื่อการประชุมมีมติ เป็นที่เรียบร้อยแล้วก็ได้อ่านแผนการให้ที่ประชุมรับทราบ มีการจัดพิมพ์แผนการและรักษาเป็นข้อ มูลไว้เป็นอย่างดีดังเนื้อในคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอนบางประเด็น ดังนี้

“ในการวางแผนการนิเทศดิฉันได้เรียกประชุมสภาโรงเรียนอีกครั้งหนึ่งการประชุมนี้ ได้จัดขึ้นในช่วงท้ายของเดือนกันยายนเพื่อทำการวางแผนการนิเทศร่วมกันเป็นทีมเพื่อกำหนด กิจกรรมการนิเทศว่าจะนิเทศอะไรรูปแบบไหนกับใครเมื่อไรอย่างไรเป็นต้น” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ วิทยาลัย, 13 ธันวาคม 2548)

“เมื่อพวกเราได้กำหนดจุดประสงค์ กิจกรรม ผู้จะเข้าร่วมการนิเทศและเวลาสถานที่และมี
มติสร้างแผนการนิเทศที่มีความเป็นเอกภาพร่วมกัน แผนการก็ถูกอ่านให้ที่ประชุมรับทราบ”
(สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ผมได้มีโอกาสเข้าร่วมการประชุมการวางแผนและการสร้างเครื่องมือการนิเทศได้ระดม
สมองเป็นทีมงานพร้อมประกอบความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดกิจกรรมวิธีการการนิเทศเพื่อให้
สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการและเป็นที่ยอมรับและยอมรับในการปฏิบัติร่วมกัน”
(สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

สภาพการปฏิบัติการนิเทศ

โรงเรียนขนาดกลางได้ปฏิบัติการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้ในหลายรูปแบบ เช่นการเข้า
เยี่ยมชั้นเรียนของครูผู้สอนเดือนละครั้ง การสังเกตอยู่นอกห้องเรียนการจัดฝึกอบรมด้านวิชาการ
ให้แก่ครูผู้สอนภาคเรียนละครั้ง การสาธิตการสอนการให้ครูได้ไปทัศนศึกษาปีละครั้ง ผู้นิเทศได้
นิเทศแนะนำครูผู้สอนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามปัญหาของครูผู้สอน ให้โอกาสครูได้นิเทศ
กันเองเป็นบางครั้งได้นำใช้แบบบันทึกการนิเทศในเวลาปฏิบัติการนิเทศ บรรยายการนิเทศภายใน
โรงเรียนดีให้ความร่วมมือช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศด้วยความ
จริงใจเป็นแบบกันเอง ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครู ผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันได้ปฏิบัติการนิเทศร่วมกับครูในหลายรูปแบบทั้งบุคคลและเป็นกลุ่มครูผู้สอนอยู่ใน
ช่วงชั้นเดียวกัน ได้เข้าเยี่ยมชั้นเรียนของครูเดือนละครั้งพร้อมแนะนำบางครั้งก็ให้โอกาสแก่ครู
ผู้สอนได้นิเทศกันเอง แต่บางครั้งดิฉันก็ใช้วิธีสังเกตการสอนของครูด้วยการเดินผ่านอาคารเรียนใน
ขณะที่ครูกำลังสอนอยู่” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ผมได้จัดให้ครูได้เข้าร่วมการอบรมด้านวิชาการ โดยเฉพาะวิธีการสอนบูรณาการการผลิต
อุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนมีการสาธิตการสอนให้แก่ครูด้วย” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ
โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ในการปฏิบัติการนิเทศผมและผู้นิเทศได้ใช้แบบบันทึกการนิเทศร่วมกันมีความจริงใจให้
การแนะนำช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บรรยายการนิเทศเป็นแบบกันเอง ปีที่ผ่านมาผมและครูทั้งหมด
ในโรงเรียนก็มีโอกาส ไปฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนแบบบูรณาการที่ประเทศไทย (เชียงใหม่) และ
ปี 2549 นี้ก็จะได้ไปอีกครั้งหนึ่ง” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

สภาพการประเมินผลการนิเทศ

โรงเรียนขนาดกลางได้มีการประเมินการนิเทศไปทุกกระบวนการของการนิเทศ ด้วยการ
ประเมินจากข้อมูลตามแบบบันทึกการนิเทศ การสังเกตการเปลี่ยนแปลงการสอนของครูและผลการ
เรียนของนักเรียน แต่สิ่งสำคัญแล้วในตอนท้ายปีการศึกษาเมื่อเรียนจบหลักสูตรและสำเร็จการศึกษา

แล้วก็ได้นำเอาสิ่งที่ประเมินทั้งหมดมาสรุปโดยการประชุมร่วมกันอีกครั้งหนึ่งพร้อมเขียนรายงานให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสำนักงานศึกษาประจำอำเภอและองค์การสากลที่กำลังดำเนินโครงการอยู่อีกด้วย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผลการนิเทศ ดิฉันได้เขียนบันทึกไว้ในทุกกระบวนการของการนิเทศสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูตามแบบบันทึกการนิเทศในเมื่อก่อนประเมินร่วมกันอีกครั้งหนึ่งเมื่อสำเร็จการนิเทศแล้วก็เขียนสรุปรายงานให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ในท้ายปีการศึกษาผมได้นำเอาผลการนิเทศที่ผ่านมา และผลการเรียนของนักเรียนมาประเมินร่วมกันด้วยการจัดประชุมแล้วเขียนรายงานผลด้วย” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ผมได้ประเมินการนิเทศร่วมกับผู้นิเทศด้วยการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนเองและเพื่อนครูด้วยกัน สังเกตผลการเรียนของนักเรียนพร้อมรายงานให้ผู้อำนวยการทราบเป็นแต่ละเดือนแต่ละภาคเรียนและเมื่อสิ้นปีเรียน” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน

ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลางมีการศึกษาสภาพสิ่งที่เป็นปัญหาและความต้องการของโรงเรียนด้วยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย มีวิธีการดำเนินงาน การนำแหล่งข้อมูลมาศึกษาในการศึกษาหาจุดแข็งจุดบกพร่อง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรคของโรงเรียนค่อนข้างชัดเจน สังเกตเห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหาในด้านนี้แทบจะมีน้อยเพียงแต่ครูบางคนที่เข้ารับราชการใหม่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนออกอย่างเต็มส่วนเท่านั้น ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ในเวลาดำเนินการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาสาเหตุข้อบกพร่องและสิ่งที่ต้องการนิเทศนั้นดิฉันสังเกตได้ว่ามีครูจำนวนน้อยที่ยังไม่แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่อาจเป็นเพราะครูเพิ่งเข้ารับราชการใหม่ยังไม่มีประสบการณ์ในการเรียนการสอน” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ผมเพิ่งเข้ารับราชการได้เพียงปีเดียวเท่านั้นการศึกษาหาประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนก็ยังมีน้อยไม่กล้าแสดงความคิดเห็นบางอย่างต่อที่ประชุมมีแต่คอยรับฟังเพื่อนเป็นส่วนมาก” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการวางแผนการนิเทศ

การวางแผนการนิเทศของโรงเรียนขนาดกลางดำเนินไปด้วยการมีส่วนร่วมของบุคลากรหลายฝ่ายก็จริงแต่การประกอบคำคิดเห็นของครูเพื่อสร้างแผนให้สมบูรณ์และการกำหนด

กิจกรรมการนิเทศยังมีรูปแบบเหมือนเดิมในแต่ละปีด้วยเนื่องจากว่า บุคลากรจำนวนครึ่งหนึ่งยังไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมในการวางแผนมาก่อน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนบางประเด็น ดังนี้

“ดิฉันสังเกตได้ว่าการมีความคิดเห็นเพื่อวางแผนของครูบางคนยังไม่ได้แสดงออกถึงแนวความคิดใหม่เกี่ยวกับการกำหนดกิจกรรมเพื่อช่วยในการวางแผนให้สมบูรณ์ขึ้น” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ในการวางแผนการนิเทศผมเห็นว่าบุคลากรเรายังขาดประสบการณ์ในด้านการวางแผนทำให้แผนกานนิเทศมีกิจกรรมเหมือนเดิมในแต่ละปี” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“บทเรียนและประสบการณ์ในการเรียนการสอนของดิฉันมีน้อยแถมยังไม่เคยฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนมาก่อนจึงเป็นเรื่องยากในการที่จะคิดหาวิธีการและกิจกรรมใหม่มาวางแผนการนิเทศ” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศ

โรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการปฏิบัติการนิเทศในเรื่องของตำราเรียนของนักเรียน ไม่เพียงพอ อุปกรณ์การสอนของครูและหนังสือในห้องรักอ่านของเด็กก็มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอ งบประมาณของรัฐก็มีน้อยและล่าช้า ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันเห็นว่าการที่โรงเรียนประถมได้รับงบประมาณน้อยและล่าช้าถือว่าเป็นปัญหาที่ยากในการปฏิบัติการนิเทศซึ่งดิฉันจำเป็นต้องสร้างทุกเงื่อนไขและวิธีทางเพื่อแก้ปัญหางบประมาณการนิเทศ” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“การที่ครูพวกเราจะผลิตอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนจากวัสดุที่หาได้ง่ายก็ตามแต่บางสิ่งบางอย่างก็มีความจำเป็นต้องได้ใช้งบประมาณในการใช้จ่ายด้วย ซึ่งเห็นได้ว่าการตอบสนองงบประมาณของรัฐยังไม่พอเพียงกับความต้องการของครู”(สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ผมสังเกตได้ว่าอุปกรณ์และตำราเรียนของนักเรียนมีน้อยไม่เพียงพอ นั้นเป็นปัญหาที่จะปฏิบัติได้ค่อนข้างอยากสำหรับผมและครูทุกคนที่จะปฏิบัติการนิเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือวิธีการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้น” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการประเมินผลการนิเทศ

จากการศึกษาสังเกตได้ว่าโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการประเมินผลการนิเทศในเรื่องการนำใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินผลยังไม่รัดกุมพอที่จะวิเคราะห์ให้รู้ถึงผลสำเร็จสาเหตุและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขของการนิเทศได้โดยแท้จริง ผลการประเมินการนิเทศที่นำไป

ปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนส่วนมากจะเป็นปัญหาเดิมมีลักษณะรวมๆ เนื่องด้วยว่าความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศของครูยังมีน้อย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ ครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันได้ศึกษาหาข้อมูลเพื่อประเมินผลการนิเทศในภาพรวม ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินผลของดิฉันและครูก็มีไม่กว้างพอทั้งเรียนทั้งหาประสบการณ์ไปพร้อมๆกัน” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ผมและครูทุกคนใน โรงเรียนยังไม่สามารถประเมินและวิเคราะห์ให้เห็นถึงผลที่ได้รับและสาเหตุจุดบกพร่องที่แท้จริงของการนิเทศได้อย่างชัดเจน” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน

ความต้องการเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการเข้าฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการนิเทศ การนำแหล่งข้อมูลมาศึกษาหาจุดแข็ง จุดบกพร่อง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อโรงเรียน เพื่อจะได้นำเอาปัญหาที่สำคัญมาสร้างแผนการในการนิเทศให้สอดคล้องและเหมาะสม ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันพยายามที่จะจัดให้มีการฝึกอบรมให้แก่ครูได้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการศึกษาหาจุดแข็ง จุดอ่อน สิ่งอำนวยความสะดวก และอุปสรรคในการนิเทศ เพื่อจะนำความรู้ในเรื่องนี้มาประยุกต์ใช้ให้ดีขึ้นด้วย” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ผมและครูในโรงเรียนมีความต้องการอยากเข้าร่วมการฝึกอบรมในเรื่องการหาจุดแข็ง จุดอ่อน สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรคของโรงเรียนเพื่อจะรู้วิธีการในการศึกษาปัญหาของโรงเรียนให้ดีขึ้น” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 14 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการวางแผนการนิเทศ

บุคลากรในโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมีการวางแผนที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมหลายรูปแบบ สอดคล้องเหมาะสมมีเกณฑ์ตัวชี้วัดที่วัดได้และตัวบ่งชี้ที่สามารถปฏิบัติได้ดีมากจึ้นกว่าเดิมดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันพยายามหาประสบการณ์เพื่อจะได้กำหนดแผนการนิเทศที่มีกิจกรรมการนิเทศหลากหลาย มีความเหมาะสมกับสภาพการและปัญหาของครูและสามารถปฏิบัติให้ได้รับผลสำเร็จค่อนข้างสูง” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ผมคิดว่าแผนนิเทศที่มีกิจกรรมหลายรูปแบบมีความเหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของครูจะช่วยให้ครูเกิดประสบการณ์และทำให้บรรยากาศการนิเทศดีขึ้น” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการปฏิบัติการณ์เทศ

บุคลากรในโรงเรียนมีความต้องการเรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยที่เห็นสมควรต้องมิงงบประมาณเพียงพอเพื่อสนองให้การนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินไปอย่างเป็นปรกติมีหลากหลายกิจกรรมการนิเทศ ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ดิฉันสังเกตได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนได้ช่วยให้ครูพวกเรามีประสบการณ์ดีขึ้น ครูได้ช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการและพัฒนาความรู้ในวิชาชีพ ในสภาพปัจจุบันมีความจำเป็นที่ทั้งภาครัฐ เอกชนและทั่วชุมชนต้องเห็นความสำคัญและประกอบส่วนเข้าในการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้เป็นปรกติและได้รับผลดีขึ้น” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ผมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการกับครูผู้สอนด้วยการนิเทศภายในทำให้ผมเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ฉะนั้นพวกเราต้องคงไว้และสานต่องานนิเทศภายในโรงเรียนพวกเราในระยะต่อไป” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ที่ผ่านมามีผมและครูในโรงเรียนได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์หลายอย่างจากการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเฉพาะวิธีการสอนแบบบูรณาการ การผลิตอุปกรณ์การเรียนการสอน ซึ่งทั้งหมดนั้นได้ทำให้ผมมีความมั่นใจและภูมิใจในอาชีพของตน ถ้าการนิเทศภายในโรงเรียนได้ดำเนินเป็นปรกติมีบรรยากาศจะทำให้คุณภาพการศึกษามีทำดีขึ้น” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการประเมินผลการนิเทศ

โรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการเข้าร่วมฝึกรวมเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศเพื่อจะได้นำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลการนิเทศในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้แก่โรงเรียนก็คือการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลของดิฉันยังมีน้อย มีความต้องการอยากเรียนรู้เฉพาะด้านในการประเมินผลการนิเทศเพื่อจะได้นำมาบริหารจัดการในโรงเรียนของดิฉันให้ดีขึ้น” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 13 ธันวาคม 2548)

“ผมคิดว่าควรจะมีการจัดอบรมและเรียนรู้วิธีการประเมินผลการนิเทศเพื่อจะได้ดำเนินการนิเทศให้ถูกหลักการและวิธีของการประเมินการนิเทศ รู้ถึงผลสำเร็จ สิ่งที่มีปัญหาจะได้นำมาพิจารณาแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 13 ธันวาคม 2548)

4.3 ผลการศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ : กรณีศึกษาโรงเรียนประอมสมบูรณบ้านหนองนาก

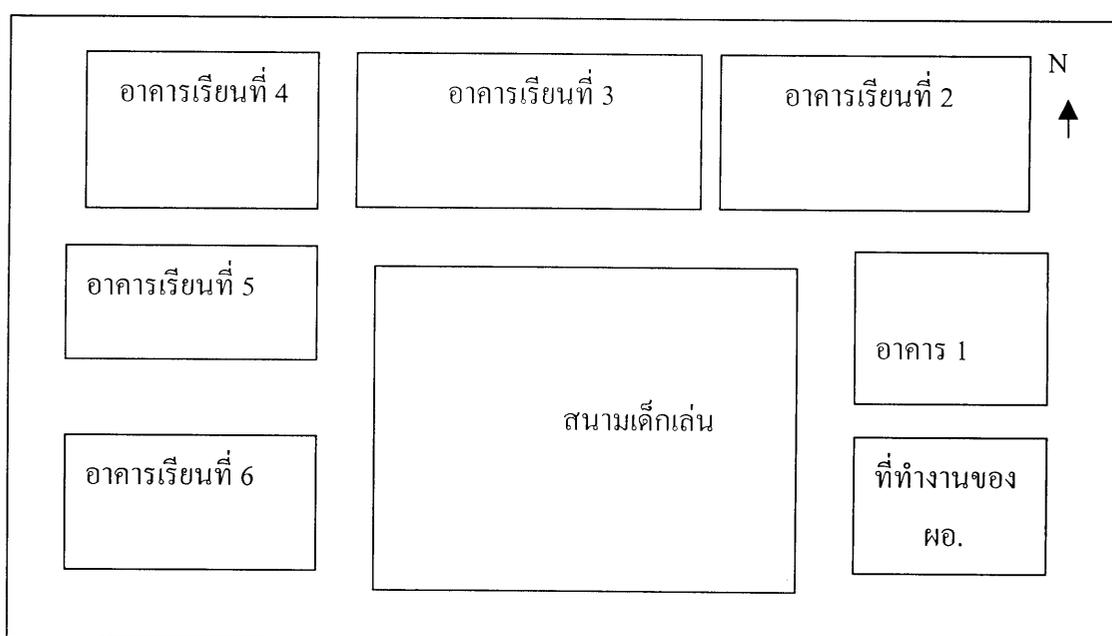
บริบทของโรงเรียน

บริบททั่วไปของโรงเรียนบ้านหนองนาก (โรงเรียนขนาดใหญ่)

โรงเรียนบ้านหนองนากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ 2527 อยู่ตรงกลางของบ้านหนองนาก อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดเวียงจันทน์ ที่ประเทศลาว มีเนื้อที่ทั้งหมด 11,059 ตารางวา เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีอาคารเรียน 6 หลัง มี 30 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 1161 คน ส่วนมากเป็นเผ่าลาวสูง(ชาวเขา)มีครูประจำการ 28 คน ครูสัญญาจ้าง 2 คน หมู่บ้านที่ใช้เป็นเขตบริการมี 3 หมู่บ้าน คือบ้านหนองนาก บ้านภูเพียง และบ้านภูสัน เป็นหมู่บ้านที่ทางอำเภอได้ทำการจัดสรรให้แก่ชาวเขามาตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยของประชาชน ส่วนมากทำการค้าขายตามท้องตลาด ทำการเกษตรกรรม และทักไหมพรม

สภาพแวดล้อมรอบๆโรงเรียนเป็นเขตชุมชนแออัดมีอาคารเรียนถาวร 3 หลัง ชั่วคราว 2 หลัง และทรุดโทรม 1 หลัง พื้นที่ราบ มีร่มไม้ สูงน้ำไม่ท่วม

ผลงานของโรงเรียน ปี 2545 เป็นโรงเรียนที่ถูกคัดเลือกให้เข้าร่วมการประชุมผู้บริหารการศึกษาทั่วจังหวัดเวียงจันทน์ ปี2546ได้ถูกประกาศเป็นตัวแทนของโรงเรียนชนเผ่าของจังหวัดเวียงจันทน์ ในปัจจุบันมี 4 โครงการที่องค์การจัดตั้งสากลกำลังดำเนินการอยู่ เช่น โครงการมุ่งประสบการณ์ ด้านภาษา โครงการความเสมอภาคหญิงชาย โครงการประชากรศึกษา โครงการแม่กาฝากในลำไส้

ภาพที่ 5 แผนผังการใช้อาคารเรียนบ้านหนองนาก

วิสัยทัศน์

เด็กในเขตบริการของโรงเรียนหนองนากทุกคนมีโอกาสเข้าเรียนอย่างทั่วถึงและนักเรียนทุกคนต้องได้เรียนรู้ภาษาลาวให้กว้างขวางและพัฒนาเต็มศักยภาพอย่างรอบด้านตาม 5 จุดหมายในการสร้างเด็กในโรงเรียนสามัญ

พันธกิจ

จัดกระบวนการการเข้าเรียนของเด็กให้ทั่วถึงและเรียนรู้ภาษาลาวลุ่มจากชุมชน

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ

พัฒนาเด็กนักเรียนให้กลายเป็นคนดีมีคุณธรรมมีความสุขภาพแข็งแรง

เป้าประสงค์

ภายในปีการศึกษา 2549 โรงเรียนมีเป้าประสงค์ดังนี้

นักเรียนในเขตบริการต้องได้เข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง

สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างกว้างขวางเพื่อมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นักเรียนทุกชั้นเรียนต้องได้เรียนให้จบหลักสูตรและสามารถสอบเลื่อนชั้นได้ถึง 85%

สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน

สภาพการศึกษาปัญหาและความต้องการ

โรงเรียนขนาดใหญ่ได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยการจัดประชุมครูในโรงเรียนเมื่อเริ่มเปิดภาคเรียนใหม่พร้อมนำข้อมูลจากผลการนิเทศครูที่ผ่านมา ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในปีที่ผ่านมา และสิ่งที่ครูมีความต้องการในการนิเทศโดยมีคณะกรรมการดำเนินการเพื่อศึกษาหาสาเหตุสิ่งที่เป็นปัญหาพร้อมจัดเรียงลำดับปัญหาและความต้องการของครูไว้ เพื่อใช้ในการวางแผนในการนิเทศภายในของโรงเรียน ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“เมื่อเริ่มภาคเรียนใหม่ผมได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการศึกษาหาสาเหตุสิ่งที่เป็นปัญหาและสิ่งที่มีความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยการจัดประชุมครูในโรงเรียน” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมและคณะกรรมการได้เตรียมการเกี่ยวกับเอกสารเพื่อศึกษาหาปัญหาและความต้องการในการนิเทศเอกสารที่นำมาศึกษามีผลการปฏิบัติการนิเทศที่ผ่านมา ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในปีที่ผ่านมาเพื่อรายงานต่อการประชุมครูในโรงเรียน” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในที่ประชุมร่วมกันกับครูในการศึกษาหาสาเหตุปัญหาและเสนอสิ่งที่เป็นความต้องการในการนิเทศของตน” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

สภาพการวางแผนการนิเทศ

การวางแผนการนิเทศของโรงเรียนขนาดใหญ่ได้ดำเนินการประชุมครูในโรงเรียนภายในเดือนกันยายนก็คือระยะเวลาเริ่มภาคเรียนใหม่ เพื่อนำเอาสิ่งที่เป็นปัญหาที่ได้จัดเรียงไว้และความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนของครูมาร่วมกันวางแผนและกำหนดกิจกรรมการนิเทศ การสร้างเครื่องมือการนิเทศ เวลานิเทศ ผู้เข้าร่วมการนิเทศและงบประมาณรับใช้ในการนิเทศ เพื่อสร้างเป็นแผนที่มีความสอดคล้องทุกคนยอมรับและสามารถปฏิบัติร่วมกันได้ เมื่อที่ประชุมได้ข้อยุติอย่างเป็นเอกภาพแล้วก็อ่านแผนการให้ที่ประชุมรับทราบ พร้อมจัดพิมพ์แผนการและรักษาไว้เป็นข้อมูลหลักฐานในการปฏิบัติงานดังกล่าวคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ผมได้ดำเนินการประชุมครูในโรงเรียนเพื่อร่วมกันกำหนดกิจกรรมการนิเทศว่าจะนิเทศอะไรบ้างกับใครเมื่อไรอย่างไรบ้างอย่างนี้เป็นต้นและทำแผนการนิเทศประจำปีร่วมกัน” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“การประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศได้ดำเนินการร่วมกันระหว่างครูภายในโรงเรียนเมื่อพวกเรามีแผนการนิเทศที่มีความเป็นเอกภาพร่วมกันแล้ว ผมก็อ่านแผนการให้ที่ประชุมรับทราบพร้อมจัดพิมพ์และจัดรักษาไว้” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ โรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ดิฉันและครูได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรมวิธีการการนิเทศเพื่อสร้างแผนให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของครูแต่ละคนเพื่อสร้างเป็นแผนที่ยอมรับด้วยกันและสามารถปฏิบัติร่วมกันได้” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

สภาพการปฏิบัติการนิเทศ

โรงเรียนขนาดใหญ่ได้ปฏิบัติการนิเทศตามกิจกรรมการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนก่อนการนิเทศหนึ่งสัปดาห์ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ตกลงกันอีกครั้งหนึ่งว่าจะนิเทศเกี่ยวกับอะไรปัญหาไหนเพื่อให้มีเวลาเตรียมการพร้อมที่จะนิเทศร่วมกัน การนิเทศโรงเรียนขนาดใหญ่ได้ดำเนินการในหลายรูปแบบและหลากหลายวิธี ทั้งนิเทศเป็นกลุ่มและเป็นบุคคล โดยเฉพาะการเข้าเยี่ยมชั้นเรียนของครูผู้สอนเดือนละครั้งต่อครูผู้สอนแต่ละคน การจัดฝึกรอบด้านวิชาการให้แก่ครูผู้สอนในช่วงชั้นเดียวกันภาคเรียนละครั้ง การสาธิตการสอน ให้โอกาสครูในชั้นเดียวกันได้นิเทศกันเองในเวลาปฏิบัติการนิเทศแต่ละครั้งได้ใช้แบบบันทึกการนิเทศที่มีความเห็นและลงนามระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศด้วยกัน การปฏิบัติการนิเทศโรงเรียนขนาดใหญ่มีบรรยากาศดีครูให้ความร่วมมือ มีความจริงใจและช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นแบบกันเอง ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ผมและครูได้นิเทศร่วมกันเป็นแบบกันเองทั้งเป็นกลุ่มครูในชั้นเดียวกันและเป็นบุคคลจัดการสาธิตการสอนให้แก่ครูบางครั้งก็ให้ออกาสแก่ครูผู้สอนได้นิเทศกันเอง” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ในแต่ละภาคเรียนผมได้จัดให้ครูได้เข้าร่วมการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการของครูผู้สอนในช่วงชั้นเดียวกัน โดยเฉพาะวิธีการสอนแบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ในแต่ละเดือนผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการจะเข้าเยี่ยมชั้นเรียนของผม โดยที่มีการแจ้งให้ทราบก่อนว่าท่านจะมาวันไหน มานิเทศเกี่ยวกับอะไร และเวลานิเทศร่วมกันแต่ละครั้งมีการใช้แบบบันทึกการนิเทศพร้อมจริงใจให้การแนะนำช่วยเหลือ มีบรรยากาศเป็นแบบกันเอง” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

สภาพการประเมินผลการนิเทศ

การประเมินผลการนิเทศโรงเรียนขนาดใหญ่ได้ดำเนินไปทุกกระบวนการของการนิเทศด้วยวิธีการประเมินจากข้อมูลที่บันทึกไว้ตามแบบบันทึกการนิเทศ สังเกตพฤติกรรมกรรมการเปลี่ยนแปลงการสอนของครูในแต่ละครั้งและจากผลการเรียนของนักเรียน พร้อมนำผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เมื่อทำภาคเรียนแล้วก็ได้มาสรุปผลการประเมินร่วมกันอีกครั้งหนึ่งพร้อมแจ้งผลการประเมินให้ครูทราบและเขียนรายงานให้สำนักงานศึกษาประจำอำเภอและภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในกานิเทศรับทราบดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครู ผู้สอน ดังนี้

“เมื่อสำเร็จการนิเทศแล้ว ผมได้นำเอาข้อมูลที่ได้เขียนไว้ในแบบบันทึกมาประเมินร่วมกันอีกครั้งหนึ่งพร้อมเขียนสรุปรายงานให้สำนักงานศึกษาอำเภอรับทราบ” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมร่วมกับครูผู้ถูกนิเทศได้นำเอาแบบบันทึกการนิเทศในแต่ละครั้งมาสังเกตพฤติกรรมกรรมการเปลี่ยนแปลงการสอนของครูและการเรียนของนักเรียนมาร่วมกันสังเกตวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป”(สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“นอกจากการประเมินผลการนิเทศในแต่ละครั้งของการนิเทศแล้วผมและบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียนยังได้ประเมินและสรุปการนิเทศร่วมกันในทำภาคเรียนแจ้งผลการนิเทศให้ครูทราบและเขียนรายงานด้วย” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมร่วมกับผู้นิเทศได้ประเมินร่วมกันด้วยการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอนของตนเองและเพื่อนครูด้วยกันพร้อมนำผลการนิเทศไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้

ดีขึ้น พร้อมรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้อำนวยการทราบเป็นแต่ละเดือนและเมื่อสิ้นภาคเรียน” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน 12 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน

ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่ได้ประสานงานและให้โอกาสแก่บุคลากรภายนอกที่เป็นตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพสิ่งที่เป็นปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ด้วยการนำแหล่งข้อมูลมาศึกษาในการศึกษาหาสิ่งที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน สิ่งอำนวยความสะดวก และเป็นอุปสรรคของโรงเรียนและเห็นว่าโรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจด้านภาษาของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนชั้น ป.1 และ ป.2 จำนวนนักเรียนมีมากเกินไปจนทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูพบความลำบากการผลิตและนำไปใช้อุปกรณ์สื่อการเรียนตำราเรียนสำหรับเด็กไม่เพียงพอ ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ผมได้ประสานงานกับบุคลากรภายนอกที่สังกัดในสภาโรงเรียนและเป็นตัวแทนของชุมชนในเขตบริการให้บุคคลดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วมในเวลาดำเนินการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาสาเหตุข้อบกพร่องและสิ่งที่ต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมสังเกตได้ว่าโรงเรียนพวกเรามีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจด้านภาษาของเด็กนักเรียน โดยเฉพาะเด็กนักเรียนเข้าใหม่ช่วงชั้นที่หนึ่งเนื่องด้วยว่านักเรียนส่วนมากเป็นเผาลาวสูง (ชาวเขา) ความเข้าใจด้านภาษาลาวยังมีน้อย” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ 12 ธันวาคม)

“เนื่องด้วยว่าจำนวนนักเรียนในห้องเรียนมีมากถึง 56 คน ฉะนั้นจึงพบปัญหามากในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนและตำราเรียนก็ไม่เพียงพอ” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการวางแผนการนิเทศ

การวางแผนการนิเทศของโรงเรียนขนาดใหญ่ดำเนินไปด้วยการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียนทั้งหมด แต่บุคลากรเรายังขาดประสบการณ์ในด้านการวางแผนการประกอบคำคิดเห็นของครูในที่ประชุมต่อการสร้างแผนให้สมบูรณ์ยังไม่กว้างพอกิจกรรมการนิเทศที่กำหนดไว้ยังมีลักษณะเหมือนเดิมในแต่ละปี ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูผู้สอนบางประเด็น ดังนี้

“ผมสังเกตได้ว่าในการประชุมการวางแผนครูยังไม่ได้ประกอบความคิดเห็นต่อที่ประชุมอย่างกว้างพอทำให้แผนการนิเทศในแต่ละปีมีลักษณะเหมือนปีที่ผ่านมา” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมเห็นว่าบุคลากรเรายังขาดประสบการณ์ในด้านการวางแผนทำให้แผนการนิเทศในแต่ละปีมีกิจกรรมเหมือนเดิมในแต่ละปี” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ โรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมยังไม่เคยฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนมาก่อนและยังไม่เข้าใจว่าจะจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างไรจึงเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของครูในปัจจุบัน” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศ

โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการปฏิบัติการนิเทศในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนของครู โดยเฉพาะการสอนแบบใหม่ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อการเรียนการสอน และงบประมาณรับใช้การนิเทศ เนื่องด้วยว่าตำราเรียนของนักเรียนอุปกรณ์การสอนของครูไม่เพียงพอ จำนวนนักเรียนมีมากและยังเข้าใจภาษา ชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนยังทุกจนการประกอบส่วนเข้าในการศึกษามีน้อย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน ดังนี้

“ผมเห็นว่าชุมชนในเขตบริการยังทุกจนการตอบสนองงบประมาณรับใช้การนิเทศจากชุมชนและจากรัฐบาลมีน้อยไม่เพียงพอจึงเป็นปัญหาอยากที่จะปฏิบัติการนิเทศได้เป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมเห็นว่าครูพวกเราผลิตอุปกรณ์และนำใช้สื่อการเรียนการสอนยังไม่หลากหลาย ตำราเรียนสำหรับเด็กไม่เพียงพอกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใหม่ เนื่องด้วยการตอบสนอง งบประมาณยังไม่พอเพียงกับความต้องการของครู”(สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ โรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมสังเกตเห็นว่าจำนวนนักเรียนในห้องเรียนมีจำนวนมาก ความเข้าใจด้านภาษาลาวของเด็กยังไม่ดีพอ จึงเป็นปัญหาอยากสำหรับครูผู้รับการนิเทศที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามผู้นิเทศได้แนะนำไว้” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

ปัญหาการประเมินผลการนิเทศ

จากการศึกษาสังเกตได้ว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาด้านการประเมินผลการนิเทศในเรื่องวิธีการประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินยังไม่หลากหลายไม่สมบูรณ์พอการนำผลการประเมินการนิเทศไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนยังมีรูปแบบเดิมมีลักษณะรวมๆ ไม่ได้ดีพอ เนื่องด้วยว่าครูมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศน้อย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ ครูผู้สอน ดังนี้

“ผมได้ประเมินผลการนิเทศในภาพรวมเท่านั้นแต่ศึกษาสังเกตข้อมูลจากผลการเรียนของนักเรียน ที่ครูรายงานในแต่ละเดือนแต่ละภาคเรียนยังไม่มีแบบฟอร์มเกี่ยวกับการประเมินที่แท้จริง” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมสังเกตเห็นว่าครูทุกคนในโรงเรียนยังไม่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการประเมิน ไม่สามารถประเมินได้อย่างละเอียดเกี่ยวกับแต่ละกิจกรรมของการนิเทศภายในโรงเรียน” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ, 12 ธันวาคม 2548)

“ดิฉันยังไม่ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเท่าที่ควร เพียงแต่ดำเนินการประเมินผลการเรียนของนักเรียนในห้องเรียนและพยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองไปตามการแนะนำของผู้นิเทศได้เป็นบางสิ่งบางอย่างเท่านั้น” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน

ความต้องการเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศ ซึ่งครูทุกคนต้องการให้โรงเรียนหรือสำนักงานสถานศึกษาอื่น ได้จัดให้มีการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนิน การนำแหล่งข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดบกพร่อง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรค ของโรงเรียน เพื่อจะได้นำเอาปัญหาที่สำคัญดังกล่าวมาสร้างแผนการในการนิเทศให้สอดคล้องและเหมาะสม ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้ผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ผมพยายามที่จะจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อให้แก่ครูเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการศึกษาหาจุดแข็ง จุดอ่อน สิ่งอำนวยความสะดวก และอุปสรรคในการนิเทศ เพื่อให้ครูมีความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมได้สร้างเงื่อนไขให้ครูทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมการฝึกอบรมในเรื่องของการศึกษา ปัญหาและความต้องการในการนิเทศของโรงเรียนเพื่อให้ทุกคนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวได้ดีขึ้น” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมมีความต้องการอยากเข้าร่วมการฝึกอบรมเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการในการศึกษาปัญหาของโรงเรียนเพื่อจะได้วิเคราะห์ให้เห็นจุดแข็ง จุดอ่อน สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็นอุปสรรคของโรงเรียนของได้ดีขึ้น” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

1.1 ความต้องการในการวางแผนการนิเทศ

โรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการสักรางแผนการนิเทศให้ดีขึ้น เพื่อให้การวางแผนการนิเทศดำเนินไปด้วยการมีส่วนร่วมของครูทุกคนในโรงเรียนและประกอบด้วยกิจกรรมหลายรูปแบบมีความสอดคล้องเหมาะสมมีตัวชี้วัดที่สามารถวัดและปฏิบัติได้ดีขึ้นกว่าเดิมดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้ผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ผมได้พยายามหาโอกาสให้ครูได้ศึกษาหาความรู้สร้างประสบการณ์เกี่ยวกับการวางแผนเพื่อจะได้กำหนดแผนการนิเทศที่มีกิจกรรมการนิเทศหลากหลาย มีความเหมาะสมกับความเป็นจริงและ

ความต้องการของครูและสามารถปฏิบัติให้ได้รับผลสำเร็จได้”(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“แผนนิเทศมีความสำคัญและจำเป็นต่อการนิเทศมากผมจึงสนใจใฝ่รู้เพื่อจะได้ช่วยกันวางแผนการนิเทศให้มีความสอดคล้องเหมาะสมทำให้การนิเทศดำเนินไปได้ดีมีบรรยากาศและช่วยให้ครูเกิดประสบการณ์ด้วย”(สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

“การนิเทศจะได้รับผลสำเร็จได้ส่วนหนึ่งก็เนื่องมาจากการวางแผนการนิเทศผมจึงต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศเพื่อจะได้ช่วยวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนให้เป็นแผนที่ดีขึ้นกว่าเดิม”(สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการปฏิบัติการนิเทศ

บุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการให้การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้ดำเนินการต่อไปด้วยการตอบสนองงบประมาณให้เพียงพอ การจัดให้มีกิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับความต้องการของครูแต่ละคนเพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำให้การนิเทศดำเนินโดยต่อเนื่องเป็นประจำและมีบรรยากาศดีขึ้น ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“การนิเทศภายในโรงเรียนได้ช่วยให้ครูพวกเรามีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนและพัฒนาความรู้ในวิชาชีพดีขึ้น ในสภาพปัจจุบันผมยังมีความจำเป็นและต้องการปฏิบัติการนิเทศให้เป็นปกติต่อเนื่องเพื่อให้ครูมีมนุษยสัมพันธ์เข้าใจซึ่งกันและกันสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการร่วมกันได้ดีขึ้น” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“เมื่อได้ปฏิบัติการนิเทศภายในร่วมกันมากยิ่งขึ้นทำให้ครูเกิดความภูมิใจและมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่งานผมจึงต้องการให้โรงเรียนพวกเราได้ดำเนินและสานต่องานนิเทศภายในโรงเรียนต่อไปอย่างเป็นปกติ” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ โรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมและครูในโรงเรียนได้เรียนรู้และเกิดประสบการณ์ด้านวิชาการหลายอย่างจากการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเฉพาะวิธีการสอนที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญการสอนแบบบูรณาการ การผลิตอุปกรณ์และนำใช้สื่อการเรียนการสอน ผมจึงต้องการให้โรงเรียนได้ดำเนินการนิเทศเป็นปกติเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

ความต้องการในการประเมินผลการนิเทศ

โรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการในการประเมินผลกานิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นปกติต่อเนื่องเป็นประจำ โดยบุคลากรทั้งหมดต้องการอยากเข้าร่วมฝึกอบรมสร้างให้เกิดความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศเพื่อจะได้นำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียนก็คือการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ดังนี้

“ผมมีความต้องการอยากเรียนรู้เฉพาะด้านในเรื่องการประเมินผลการนิเทศเนื่องด้วยว่า ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลของผมนั้นยังมีน้อยไม่สามารถประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างรัดกุมได้” (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน, 12 ธันวาคม 2548)

“การประเมินผลการนิเทศได้ช่วยให้ครูพวกเรารู้หลายสิ่งโดยเฉพาะสิ่งที่ครูต้องได้ปรับเปลี่ยนแก้ไขให้ทันต่อกับเงื่อนไขความต้องการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผมจึงเห็นสมควรว่า พวกเราต้องประเมินผลการนิเทศเป็นแต่ละระยะเป็นประจำและต่อเนื่อง” (สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ, 12 ธันวาคม 2548)

“ผมอยากเข้าร่วมการจัดอบรมและเรียนรู้วิธีการประเมินผลการนิเทศเพื่อจะได้ดำเนินการประเมินผลการนิเทศให้ถูกวิธี มีการดำเนินการตามหลักการของการประเมินผลการนิเทศ” (สัมภาษณ์ครูผู้สอน, 12 ธันวาคม 2548)

จากผลการศึกษาโดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการและครูผู้สอน ในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนขนาดเล็ขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างละ 1 โรงเรียน สามารถวิเคราะห์ผลของการสัมภาษณ์ในภาพรวมดังต่อไปนี้

สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน

สภาพการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ

โรงเรียนขนาดเล็ขนาดกลางและขนาดใหญ่ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยรูปแบบวิธีการและระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน ทั้ง 3 ขนาดโรงเรียน มีการประชุมครูทั่วโรงเรียนในระยะเวลาเปิดภาคต้นปีการศึกษา (กันยายน) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการที่ต้องได้ดำเนินการนิเทศให้แก่ครูข้อมูลที่น่าสนใจได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน ผลการเปลี่ยนแปลงการสอนของครู และความต้องการของครูผู้สอน ปัญหาที่พบของโรงเรียนก็คือการขาดงบประมาณรับใช้การนิเทศ วิธีการสอนของครู (การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน) การผลิตอุปกรณ์และการนำใช้สื่อการเรียนการสอน

สภาพการวางแผนการนิเทศ

การวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็ขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ดำเนินการในระยะเวลาเปิดปีการศึกษาภาคต้น(ตุลาคม)โดยการประชุมสภาโรงเรียนซึ่งรวมถึงบุคลากรครูทั่วโรงเรียนและบุคคลภายนอกที่สังกัดในสภาของโรงเรียนการประชุมได้นำสิ่งที่ปัญหาความต้องการในการนิเทศของครูมารายงานต่อที่ประชุมเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับแผนประจำปีในการดำเนินการนิเทศรวมถึงกิจกรรม เวลาและการจัดสรรงบประมาณรับใช้ในการนิเทศ มีการพิมพ์แผนการอ่านให้ครูทราบ และได้ร่วมกันสร้างปฏิทินเกี่ยวกับกิจกรรมและเวลาในการนิเทศกับครูไว้ในกระดานข่าวของโรงเรียน

สภาพการปฏิบัติการนิเทศ

โรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ปฏิบัติการนิเทศในภาคต้นปีการศึกษา ดำเนินในระยะเวลาเดือนตุลาคมถึงธันวาคม และภาคท้ายปีการศึกษาดำเนินในระยะเวลาเดือนมีนาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม โดยภาพรวมทั้ง 3 โรงเรียนได้ปฏิบัติการนิเทศที่มีรูปแบบวิธีการแทบจะเหมือนกัน คือ ก่อนการปฏิบัตินิเทศผู้นิเทศได้แจ้งกิจกรรมและเวลาให้ผู้นิเทศรับทราบก่อนหนึ่งอาทิตย์วิธีการ ที่ใช้นิเทศส่วนมากผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการหรือครูที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศ จะเข้าเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนของครูและแนะนำเป็นบุคคลเดือนละครั้ง บรรยากาศในการนิเทศดำเนินไปแบบเป็นกันเอง โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางได้ฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญร่วมกับโรงเรียนประถมที่ประเทศไทยปีละครั้งในระยะสองปีที่ผ่านมา โดยรวมแล้วโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่มีกิจกรรมหลากหลายในการนิเทศภายในโรงเรียน เช่น จัดฝึกอบรมครู จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการดำเนินนิเทศเป็นกลุ่มครูผู้สอนในชั้นเดียวกันและให้โอกาสครูได้นิเทศกันเองได้ดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็กเนื่องด้วยว่าจำนวนครูมีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

สภาพการประเมินผลการนิเทศ

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนของ 3 ขนาดโรงเรียนได้ดำเนินการประเมินร่วมระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ด้วยการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของครูผู้สอนที่ผู้นิเทศได้ แนะนำไว้ในแบบบันทึกการนิเทศในเมื่อก่อนสิ่งที่ครูได้ปรับเปลี่ยนพร้อมนำเอาผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ร่วมกันประเมินจากผลการเรียนของนักเรียนด้วย

ปัญหาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ

การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่โดยภาพรวมมีปัญหาที่คล้ายกันตรงที่วิธีการการจัดประชุมครูทั่วโรงเรียนเพื่อศึกษาหา จุดเด่น จุดด้อย สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งที่เป็นอุปสรรคและความต้องการของครูยังไม่เหมาะสมเห็นได้แต่ปัญหารวมในการนิเทศไม่ชัดเจนและตรงต่อปัญหาสำคัญที่แท้จริงของครูผู้สอนแต่ละคน

ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศ

โรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้จัดประชุมครูในโรงเรียนเพื่อพร้อมกัน กำหนดกิจกรรมการนิเทศบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการนิเทศเวลาและงบประมาณรับใช้ ในการนิเทศ แต่บุคลากรจำนวนมากยังไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการวางแผนมาก่อนทำให้การจัดทำกิจกรรมในแผนการนิเทศยังไม่หลากหลายและยังไม่เหมาะสมกับปัญหาที่ครูต้องการยังเป็นแผนประจำปีที่ใช้ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเหมือนเดิมในแต่ละปี

ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศ

การปฏิบัติการนิเทศโดยภาพรวมดำเนินในรูปแบบเดียวกันยังไม่มียุทธศาสตร์หลากหลายและวิธีการที่ใช้ในการนิเทศมีน้อยใช้เฉพาะแต่การเยี่ยมชั้นเรียนเท่านั้น ส่วนการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และกิจกรรมอื่นๆที่ใช้ในการนิเทศมีน้อย งบประมาณรับใช้ในการนิเทศยังไม่พอเพียงแต่โรงเรียนขนาดกลางมีงบประมาณรับใช้เพียงพอเพียงเนื่องด้วยมาจากโรงเรียนได้รับการช่วยเหลือจากชุมชน และองค์การจัดตั้งของรัฐบาล

ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศ

ครูส่วนมากไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศมาก่อนทำให้การประเมินผล ยังไม่สอดคล้องกับหลักการทฤษฎีในการประเมินเพียงแต่ประเมินจากผลการเปลี่ยนแปลงของครู จาก การนิเทศในแต่ละครั้ง และประเมินจากผลการเรียนของนักเรียนการนำผลการประเมิน ไปประยุกต์ ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนยังไม่เกิดประโยชน์ที่แท้จริงกับครูผู้สอน

ความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน

ความต้องการในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศ

โรงเรียนทั้งสามขนาดมีความต้องการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริงของครูทุกคนต้องการให้มีการจัดเรียงปัญหาที่สำคัญและ จำเป็นที่ต้องดำเนินการนิเทศเท่านั้น ไม่ใช่ปัญหาต่างๆ ของครูทั่วไป

ความต้องการในการวางแผนการนิเทศ

โรงเรียนมีความต้องการวางแผนปฏิบัติการนิเทศที่มีส่วนร่วมจากบุคลากรหลายฝ่ายมีการ กำหนดกิจกรรมและเวลาในการนิเทศไว้อย่างชัดเจน ดำเนินการนิเทศให้ต่อเนื่องและต้องการ ให้มีการจัดฝึกอบรมให้แก่ครูผู้วิธีการวางแผนด้วย

ความต้องการในการปฏิบัติการนิเทศ

ครูมีความต้องการในการปฏิบัติการนิเทศหลากหลายวิธีเช่น การสาธิตการสอนการฝึกอบรม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตอุปกรณ์การสอน ครูได้นิเทศกันเองบ้างและการ ศึกษาดูงาน ในด้านวิชาการอื่นๆ

ความต้องการในการประเมินผลการนิเทศ

ครูมีความต้องการเข้าร่วมการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศเพื่อให้การ ประเมินดำเนินเป็นปกติ มีแบบฟอร์มตามหลักการและประเมินผลตรงประเด็นตามสภาพการจริง สามารถนำผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้